

the management according to the health promotion school guidelines of schools under the Bueng Kan Primary Educational Service Area

Office

Jerawat Khemthirat¹, Pakawan Lunsamrong² and Suwattanapong Romsri³

Received	Reviewed	Revised	Accepted
15/08/2564	20/09/2564	25/09/2564	25/09/2564

Abstract

This research have a purpose To study and compare the opinions of personnel towards the management according to the health promotion school guidelines of schools under the Bueng Kan Primary Educational Service Area Office. Classified by status, school size and work experience The population in this research include personnel of Bueng Kan Primary Educational Service Area Office, academic year 2020. The sample was divided into 42 executives and 304 teachers. The instrument used in the research was a 5-level estimation scale questionnaire with an IOC value between 0.80 – 1.00 and a reliability of 0.92 statistics. based on the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and statistical hypothesis testing, including t-test and f-test and tested in pairs by means of Scheffe test.

Research results

1. Opinions of personnel regarding the management according to the health promotion school guidelines of schools under the Bueng Kan Primary Educational Service Area Office. Overall, it's at a high level. When considering each aspect, it was found that Management according to the health promotion school guidelines at a high level. All items were arranged in descending order of average ; health promotion and environment. and the least is the process

¹ Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3, Email- Jerawat.s580@gmail.com

² Nakhon Ratchasima College, Email- Jerawat.s580@gmail.com

³ Roi Et Provincial Education Office, Email- Jerawat.s580@gmail.com

2. Opinions of personnel regarding the management according to the health promotion school guidelines of schools under the Bueng Kan Primary Educational Service Area Office classified by status overall, different. It was statistically significant at the .05 level, classified by school size and work experience. Overall and each aspect is different. statistically significant at the .05 level

Keyword : health promotion school , management

การบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

เจรวัดน์ แชนธิราช⁴, ภควรรณ ลุนสำโรง⁵ และสุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี⁶

บทคัดย่อ

การบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรเป็นบุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2563 โดยแบ่งเป็นแบ่งสัดส่วนการเก็บตัวอย่างเป็น ผู้บริหาร จำนวน 42 คน ครู จำนวน 304 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ t-test และ f-test และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการ

2. ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ, การบริหารจัดการ

⁴ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, Email- Jerawat.s580@gmail.com

⁵ วิทยาลัยนครราชสีมา, Email- Jerawat.s580@gmail.com

⁶ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด, Email- Jerawat.s580@gmail.com

บทนำ

จากกระแสโลกาภิวัตน์ ที่เกิดจากความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และคุณภาพชีวิตของประชาคมโลก สังคมไทยจึงต้องมีการปรับตัว โดยการพัฒนาคน ทั้งด้านคุณภาพและสมรรถนะของบุคคลให้มีพื้นฐานในการคิด เรียนรู้ และทักษะการจัดการและการดำรงชีวิต ที่สามารถเผชิญกับปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งจำเป็นต้องปรับกระบวนการพัฒนาพร้อมกับการสร้างโอกาสและหลักประกันให้ทุกคนในสังคม โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อให้คนไทยได้รับการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา กระบวนการเรียนรู้และทักษะความรับผิดชอบต่อตนเอง เพื่อประโยชน์ในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป เด็กวัยเรียนและเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญยิ่งของการพัฒนา (สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2558)

นอกจากนี้การโภชนาการที่ด้อย ก็มีส่วนต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก และยังคงเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาการของร่างกายเช่นกัน โดยประเด็นที่เป็นปัญหาหลักนั้นมี 3 เรื่อง คือ ภาวะโภชนาการเกิน ส่งผลให้เกิดโรคอ้วนตั้งแต่วัยเด็ก, ภาวะโภชนาการไม่พอแบบเรื้อรัง ส่งผลให้การเจริญเติบโตชะงักและทำให้เด็กเตี้ยและภาวะโภชนาการไม่สมดุลซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาสติปัญญาของเด็ก การพัฒนาเด็กและเยาวชน ต้องกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน โดยเฉพาะด้านสุขภาพซึ่งเป็นความจำเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิต หากเด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญาและจิตใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีทักษะสามารถดูแลสุขภาพตนเองและมีพฤติกรรมที่เหมาะสม และมีความพร้อมในการเรียนรู้ ย่อมส่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด อยู่ที่กระบวนการจัดการโดยมุ่งเน้นที่ประสิทธิภาพของสถาบันการศึกษาให้สามารถเป็นแกนนำหรือศูนย์กลางการพัฒนาการศึกษาควบคู่ไปกับการสร้างสุขภาพ ภายใต้วรร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ครอบครัวของเด็กชุมชนและองค์กรในท้องถิ่น ซึ่งเป็นสถาบันพื้นฐานทางสังคม ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาให้เด็กและเยาวชนไทยมีคุณภาพมาตรฐานทัดเทียมกับประเทศอื่น (Tantisirin, K., 2020) โดยผลมาจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้วิถีชีวิตของเด็กวัยเรียนและเยาวชนเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาย ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนบางกลุ่มที่ได้รับอิทธิพลของแบบอย่างที่ไม่เหมาะสม จากการที่มีค่านิยมและวัฒนธรรมตามกระแสสังคมตะวันตก นำไปสู่ปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากตัวเด็กเอง ครอบครัว สังคมแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน และปัจจุบันพบว่าปัญหาสุขภาพของคนในประเทศ ได้รับผลกระทบจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและการเปลี่ยนแปลงของประเทศ ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การแข่งขันทางตลาด การสื่อสารและการคมนาคม ตลอดจนการใช้เทคโนโลยี ในการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและสุขภาพของคนเป็นอย่างมากดังจะเห็นได้จากอดีต ปัญหาสุขภาพประชาชน

ส่วนใหญ่เจ็บป่วยด้วยโรคติดเชื้อและโรคอุบัติใหม่ แต่ปัจจุบันปัญหาสุขภาพส่วนใหญ่มีผลมาจากปัจจัยทางสังคม สิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมมากขึ้นตามลำดับและมีแนวโน้มจะรุนแรงมากขึ้นในอนาคต ได้แก่ ปัญหาการบริโภคยาสูบ สุราและยาเสพติด การออกกำลังกาย ความเครียด ความปลอดภัย การอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมเสี่ยง จากการประกอบอาชีพ ด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรมและด้านบริการ ประชาชนตายจากโรคไม่ติดต่อมีแนวโน้มสูงขึ้น นอกจากนี้ สังคมไทยยังเผชิญอยู่กับกลุ่มโรคที่เกี่ยวกับระบาดวิทยาช่วงที่สามซึ่งเป็นโรคที่เกิดขึ้นและแพร่ระบาดไปอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเคลื่อนย้ายของคนแรงงาน สินค้า และบริการ ทุนและข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว โรคในกลุ่มนี้ ได้แก่ โรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำไม่ว่าจะเป็นโรคโควิด ไข้หวัดนก ซาร์ส โรควัวบ้า หรือการกลับมาของวัณโรคที่ดื้อยาอย่างรุนแรงที่ทำให้การควบคุมป้องกันโรคมีความซับซ้อนยากลำบากขึ้น (กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

จากปัญหาดังกล่าว หากไม่มีการป้องกันล่วงหน้า จะก่อให้เกิดความสูญเสียทางด้านสังคม เศรษฐกิจ นานัปการ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญในการเร่งสร้างคุณภาพทั้งทางด้านการศึกษาและสุขภาพ เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สุขภาพกับการศึกษา ต้องดำเนินการควบคู่กันไปในลักษณะเกื้อกูลซึ่งกันและกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อเด็กนักเรียนและเยาวชน (สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2558) การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จึงเป็นส่วนสำคัญในด้านสาธารณสุขอีกประการ ที่มีความครอบคลุมทุกมิติด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของทุกคนทั้งในโรงเรียนและชุมชน ให้สามารถนำความรู้ และทักษะด้านสุขภาพมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ด้วยการดูแลใส่ใจสุขภาพของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถตัดสินใจในการควบคุมสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ โดยเฉพาะนักเรียนจะได้รับการปลูกฝังทัศนคติฝึกทักษะและพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม สมาชิกในชุมชนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สะอาดและปลอดภัย ทำให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2558) จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา วางแผนนโยบายเพื่อจัดการเรียนการสอน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่ง หน้าที่งาน และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ แตกต่างกัน

2. บุคลากรที่สังกัดโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ แตกต่างกัน

3. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิจัยประเด็นตามองค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 10 ประการ (สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2560 : 40- 68) แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการ 2) ด้านการส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

2. ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,453 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 346 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 604-610 อ้างถึง Srisa-ard, B., 2010 : 74-84) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งเป็นแบ่งสัดส่วนการเก็บตัวอย่างเป็นผู้บริหาร จำนวน 42 คน ครู จำนวน 304 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1) ตำแหน่ง จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

(1) ผู้บริหาร

(2) ครู

2) ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

(1) ขนาดเล็ก

(2) ขนาดกลาง

(3) ขนาดใหญ่

3) ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

(1) ต่ำกว่า 10 ปี

(2) 10- 20 ปี

(3) มากกว่า 20 ปี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

4. ขอบเขตระยะเวลา การวิจัยใช้ระยะเวลาระหว่างเดือน มกราคม พ.ศ. 2563 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2564

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,453 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 346 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 604-610 อ้างถึง Srisa-ard, B., 2010 : 74-84) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งเป็นแบ่งสัดส่วนการเก็บตัวอย่างเป็นผู้บริหาร จำนวน 42 คน ครู จำนวน 304 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ สถานะ ขนาดโรงเรียน และ ประสบการณ์ในการทำงาน

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จากนั้นดำเนินการส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานะ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตาม สถานะ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t - test (Independent Samples) และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One Way Anova)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) t - test F - test

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการ

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่ง ใช้การวิเคราะห์ โดยสถิติ t -test (Independent Sample) และขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ F-test (One - way ANOVA) พบว่า

2.1 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการ เนื่องจากการดำเนินงานตามตัวชี้วัดทำให้การดำเนินการเป็นไปตามหลักปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ Mungmai, C. (2017 : 35-36) ที่ศึกษา การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 สภาพปัจจุบัน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก

2. ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแตกต่างกันในด้านกระบวนการ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ Phiriyasaeng, W. (2015) ที่ศึกษา แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุดได้แก่ ด้านนโยบายของโรงเรียน รองลงมาได้แก่ ด้านสุขภาพ ในโรงเรียน และต่ำสุด

ได้แก่ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ ส่วนแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา ได้แก่ 1) ด้านนโยบาย ของโรงเรียนควรมีการปฏิบัติของบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินงานตามนโยบาย 2) ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน ควรมีการให้คำปรึกษาการดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพแก่คณะกรรมการดำเนินงาน

3. ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบว่า บุคลากรที่มีสังกัดโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนแตกต่างจากบุคลากรที่มีสังกัดโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และบุคลากรที่มีสังกัดโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนแตกต่างจากบุคลากรที่มีสังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเดนแมน (Denman, S, 1999) ได้ทำการสำรวจนโยบายของโรงเรียนในนอตติงแฮม เกี่ยวกับการบริหารและจัดการการส่งเสริมสุขภาพ (the management and organization of health promotion : a survey of school policies in nottinghamshire) พบว่า ร้อยละ 85 ของโรงเรียนทั้งหมดมีการเขียนนโยบายในการให้สุขศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญในการส่งเสริมสุขภาพ นอกจากนี้ยังพบว่ามีการให้คำแนะนำปรึกษาด้านสุขภาพแก่นักเรียนและผู้ปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษามีการพัฒนาการบริหารจัดการส่งเสริมสุขภาพดีกว่าโรงเรียนประถมศึกษาเนื่องจากมีการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรได้ดีกว่า

4. ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนแตกต่างจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 20 ปี และ มากกว่า 20 ปี และบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนแตกต่างจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกันมีมุมมองต่อการบริหารจัดการแตกต่างกันตามประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับมิทเชล (Mitchell, J, 2000) ได้ทำการศึกษาทดลองพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในประเทศออสเตรเลีย: ศึกษาในฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ของซิดนีย์ (A randomized trial of an

intervention to develop health promoting school in Australia: the south western Sydney study) พบว่า โรงเรียนที่ผ่านการสัมมนา การฝึกอบรมเกี่ยวกับแนวคิดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนในด้านการส่งเสริมสุขภาพ และได้รับการเชิญชวนให้เข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนของเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความตระหนักในการพัฒนาให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมากกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้ผ่านการอบรมและสัมมนา แต่พบว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายไม่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพ และการปฏิบัติเพื่อพัฒนาให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเลย และสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้พัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพได้ คือ การสนับสนุนจากบุคลากรสุขภาพในการวางแผนงาน และร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรมีการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบนโยบายหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบในวงกว้าง เมื่อมีการดำเนินการโครงการส่งเสริมสุขภาพ ควรมีการนิเทศ ติดตามผลและนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ในโรงเรียนให้มีสภาพที่ดีไม่ก่อให้เกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุ โดยเฉพาะ สนามเด็กเล่น สนามกีฬา อาคารเรียน

References

- Denman S. (1999). "The management and organization of health promotion : a survey of school policies in Nottinghamshire." *Health-Education-Journal*. 58(2): 165-176.
- Krejcie & Morgan. (1970). Determining sample size for research activity. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 608 - 610.
- Mitchell, J. (2000). "A randomized trial of an intervention to develop health promoting school in Australia: the south western Sydney study." *Promotion International Journal*. 13(3) : 242-246.
- Mungmai, C. (2017). Development of guidelines for schools to promote health, educational institutions. Under the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office, District 3. *Journal of Educational Administration and Supervisor, Mahasarakham University*. 8 (2).

Phiriyasaeng, W. (2 0 1 5). *Guidelines for Health Promotion School Operations of Educational Institutions Under Nakhon Sawan Municipality*. Nakhon Sawan : Nakhon Sawan Rajabhat University.

Srisa-ard, B. (2010). *Preliminary research*. Bangkok : Suwiriyasan.

Tantisirin, K. (2020). *Health problems of Thai children. Edited with nutrition*. Bangkok : Office of the Health Promotion Foundation.